

ASIA**Työvoimapoliittisen lausunnon antamisen viivästyminen****KANTELU**

Kantelija on 12.9.2015 päivätyssä oikeuskanslerille osoittamassaan kantelussa arvostellut Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston (jäljempänä TE-toimisto) menettelyä. Kantelijan mukaan työvoimapoliittisen lausunnon antaminen oli viivästynyt. Kantelijalle oli muun muassa lähetetty kaksi lisäselvityspyyntöä, vaikka niissä tiedustellut asiat olisi kantelijan käsityksen mukaan voitu tiedustella yhdessä lisäselvityspyynnössä. Molemmat lisäselvityspyynnöt sisälsivät pitkät vastausajat, jotka pitkittivät lausunnon antamista.

SELVITYS

Kantelun perusteella Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto on antanut 4.1.2016 päivätyn johtajan ja lakimiehen allekirjoittaman selvityksen, jonka liitteenä on TE-toimiston työttömyysturvayksikön palvelupäällikön 8.12.2015 päivätty selvitys liitteineen.

VASTINE

Kantelija on 22.6.2016 antanut selvitysten johdosta vastineen.

RATKAISU

TE-toimiston selvitys

Selvityksen mukaan kantelija oli ilmoittautunut työnhakijaksi TE-toimistoon sähköisesti verkopalvelun kautta 3.6.2015. Kantelijalle oli 15.6.2015 annettu esteetön työvoimapolitiittinen lausunto 3.6.2015 alkaen perustuen hänen omaan ilmoitukseensa, jonka mukaan hänen opintonsa olisivat päättyneet 31.5.2015. Uudenmaan TE-toimisto oli kuitenkin 2.7.2015 alkanut selvittämään tarkemmin maisterintutkinnon suorittamispäivää ja toisen yliopiston opinto-oikeusasiaa. TE-toimiston asiakastietojärjestelmän mukaan kantelijalle oli soitettu 2.7.2015, varmennettu maisterintutkinnon suorittamispäiväksi 15.6.2015 ja annettu tästä korjattu etuuden estävä työvoimapolitiittinen lausunto 3.6.2015 alkaen. Kantelijalle oli samalla tehty selvityspyyntö toisen yliopiston opiskeluoikeuden ja opintojen selvittämistä varten sekä annettu työttömyysetuuden maksajalle OF1-tiedotelausunto, jonka mukaan opintoasiaa selvitetään. Kantelija oli työnhakijaksi ilmoittautuessaan ilmoittanut maisteriopintojen päättyneen 31.5.2015, mutta hän oli lisätietoja -kohdassa ilmoittanut valmistuvansa 15.6.2015 publiikissa. Samasta kantelijan työnhaun aloittamisen vastaanottoilmoituksesta ilmeni, että hän oli opinnot -kohdassa ilmoittanut toisen alan kandidaatin opinnoistaan. Selvityspyyntö tästä oli kuitenkin tehty työttömyysturvayksikön käsittelyyn vasta 2.7.2015. Kantelija oli vastannut selvityspyyntöön 17.7.2015. Kantelijalle oli 24.8.2015 tehty lisäselvityspyyntö, jossa häntä oli pyydetty toimittamaan opintorekisteriote, josta opintojen suorituspäivämäärät näkyisivät. Kantelija oli 24.8.2015 vastannut lisäselvityspyyntöön ja toimittanut pyydetyn opintosuoritusotteen ja hänelle oli annettu 25.8.2015 esteetön työvoimapolitiittinen lausunto 16.6.2015 alkaen.

Työttömyysturvalain 2 luvun 11 §:n mukaan opinnot katsotaan päättyneiksi, kun henkilö ilmoittaa valmistuneensa opinnoista. Valmistuminen osoitetaan tarvittaessa oppilaitoksen antamalla tutkintotodistuksella. Päätoimiston opintojen viimeisenä päivänä pidetään tällaisissa tapauksissa tutkintotodistuksen päiväystä. Kantelijan maisterinopinnot oli katsottu päättyneiksi 15.6.2015 tutkintotodistuksen päivämäärän mukaisesti. Kantelija oli suorittanut toisen alan kandidaatintutkinnon 16.1.2012 ja hänellä oli suoritusoikeus maisterin tutkintoon. Kantelijan opinnot oli katsottu myöskin päättyneiksi työttömyysturvalain mukaisesti, koska opinnot olivat olleet keskeytyneinä vähintään vuoden.

TE-toimiston mukaan kantelija oli selvityksessään 17.7.2015 antanut tarpeelliset tiedot työttömyysturva-asiansa ratkaisemista varten. Hän oli jo tuolloin toimittanut selvityksensä liitteeksi opintosuoritusotteen ja ilmoittanut selvityksessään, ettei ole suorittanut opintoja eikä osallistunut opetukseen toisessa yliopistossa kandidaatiksi valmistumisensa 16.1.2012 jälkeen. Kantelijalta 24.8.2015 pyydetty lisäselvitys oli ollut tarpeeton asian ratkaisemisen kannalta. Asiaa käsitelleeltä työttömyysturvayksikön virkailijalta oli tiedusteltu syytä tähän, mutta hän ei ollut tätä osannut jälkikäteen eritellä. Syyn oli täytynyt olla joko inhimillinen erehdys tai tietojärjestelmän virhetilanne. Lisäselvityspyynnön sanamuodon perusteella asiaa käsitelleellä virkailijalla on oletettava olleen tiedossa, että opintosuoritusotetta ei ollut käytettävissä vaan ainoastaan läsnäoloilmoitus. Kantelija oli selvityksensä 17.7.2015 oheen liittänyt kaksi liitettä: suoritusotteen sekä läsnäolotiedot, weboodi. Liitteet ovat normaalisti nähtävillä ja aukeavat TE-toimiston asiakastietojärjestelmässä 8.12.2015. Tältä osin Uudenmaan TE-toimiston työttömyysturvayksikön käsittelijälle oli mitä todennäköisimmin sattunut inhimillinen virhe, ja kantelijalta oli tarpeettomasti pyydetty uudelleen jo toimitettu asiakirja. Uudenmaan TE-toimiston työttömyysturvayksikkö on selvityksessään pahoitellut tekemäänsä virhettä ja tarpeetonta lisäselvityspyyntöä.

Selvityksen mukaan kantelijalle oli tehty selvityspyyntö opintojen selvittämiseksi 2.7.2015, ja asia oli ollut valmis ratkaistavaksi kantelijan annettua selvityksensä 17.7.2015. Esteetön työvoimapolitiittinen OM1-lausunto oli annettu 25.8.2015. Kansaneläkelaitos oli 27.8.2015 pyytänyt lausunnon peruspäivärahaa varten ja lausuntoa oli etuuslajimuutoksen myötä korjattu 1.9.2015. Asetuksen (1378/2014) mukaan työvoimapolitiittinen lausunto tulee antaa ilman aiheutonta viivytystä, kuitenkin 30 päivän kuluessa siitä, kun hakija on toimittanut lausunnon antamiseksi tarpeellisen selvityksen tai kun määräaika selvityksen antamiseen on päättynyt. Työttömyysturvayksikkö ei ollut pystynyt käsittelemään asiaa säädetyssä ajassa. Uudenmaan TE-toimiston työttömyysturvayksikkö on pahoitellut lausunnon antamisen viivästyminen. Käsitteleviive oli johtunut resurssitilanteesta ja siten pitkittyneestä käsittelyajasta, joka on sittemmin korjaantunut. Selvityksen antamisen hetkellä lausunnon antamiseen kului aikaa keskimäärin alle kaksi viikkoa.

Arviointia

Oikeuskanslerin tehtävänä on muun muassa valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa.

Työvoimapolitiittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen 1 §:n mukaan työttömyysturvalain (1378/2014) 11 luvun 4 §:ssä tarkoitettu työvoimapolitiittinen lausunto tulee antaa ilman aiheutonta viivytystä, kuitenkin 30 päivän kuluessa siitä, kun hakija on toimittanut lausunnon antamiseksi tarpeellisen selvityksen tai kun määräaika selvityksen antamiseen on päättynyt.

Valtion virkamieslain (750/1994) 14 §:n mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä. Hänen on noudatettava työnjohto- ja valvontamääräyksiä.

Asianmukaisuus edellyttää huolellisuutta virkatehtävien hoitamisessa.

TE-toimiston selvityksen mukaan kantelijan työvoimapolitiittista lausuntoa koskeva asia oli ollut valmis ratkaistavaksi 17.7.2015 kantelijan toimitettua selvityksensä. Kantelijalta oli kuitenkin 24.8.2015 pyydetty tarpeettomasti lisäselvitystä, ja lisäselvityksen saavuttua työvoimapolitiittinen lausunto oli annettu 25.8.2015. TE-toimiston mukaan työttömyysturvayksikössä tapahtunut virhe lisäselvityksen pyytämiseksi oli muutoinkin pitkän käsittelyajan vuoksi pitkittänyt kantelijan työttömyysturva-asian käsittelyä.

Totean, että edellä mainitun säännöksen mukaan työvoimapolitiittinen lausunto tulee antaa ilman aiheutonta viivytystä ja viimeistään 30 päivän kuluessa selvityksen saamisesta tai sille varatun määräajan päättymisestä. Säännöksessä asetettu 30 päivää on enimmäisaika asian käsittelemiselle. Kantelijan asian käsittely on ylittänyt edellä mainitussa säännöksessä lausunnon antamiselle säädetyin 30 päivän enimmäisaika. Lisäksi asiassa ei ole toimittu riittävän huolellisesti, koska kantelijalta on pyydetty tarpeettomasti lisäselvitystä.

Toimenpide

Kiinnitän Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston huomiota työvoimapolitiittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen 1 §:ssä säädettyihin vaatimuksiin lausunnon käsittelyajasta sekä asian käsittelijän huomiota huolellisuuteen virkatehtävien hoitamisessa.

Apulaisoikeuskansleri

Risto Hiekkataipale

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Irma Tolmunen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi